

Budowa zakładu utylizacyjnego w Gdańsku - Szadółkach

Pytania i wątpliwości

dr inż. Bogdan Sedler
Fundacja Naukowo-Techniczna
„Gdańsk”

Zakład Unieszkodliwiania Odpadów, którego budowę niedawno rozpoczęto, od początku budzi kontrowersje, tak wśród mieszkańców sąsiadujących z obiektem jak też organizacji proekologicznych. Zlokalizowany na terenie około 70 ha eksploatowanym od ponad 30 lat jako składowisko odpadów komunalnych, przy granicy z gminą Kolbudy, w odległości 8 km na zachód od centrum Gdańska. Cytując za Dziennikiem Bałtyckim z dnia 07.04.2021 r., „ryzykowna polityka inwestycyjna miasta może doprowadzić do utraty dofinansowania na budowę spalarni w Szadółkach”. Zakład został ukarany na kwotę 1 mln zł przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska za nielegalne wydobywanie odpadów. Towarzystwo na Rzecz Ziemi -TNZ z Oświęcimia podsumowując stwierdza „To efekt przepychania kółkiem irracjonalnej decyzji”. Według TNZ kara dla zakładu utylizacyjnego powinna wynieść nawet 100 mln zł.

W świetle powyższych faktów należałoby zadać pytanie: czy istniało alternatywne rozwiązanie problemu śmieciowego w Gdańsku i dlaczego tak usilnie forsuje się inwestycję w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego?

Polityka „Zielonego Ładu” UE zakłada, iż w 2035 r. poziom odpadów po recyklingu na poziomie 65% - powinien wynosić 35% całości strumienia (DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/850 z dnia 30 maja 2018 r.).

Natomiast umowa PPP zawarta na 25 lat na okres 2023-2048 przewiduje stały poziom recyklingu 30%, co przy założonym strumieniu odpadów 230 000 t/r daje ca. 160 000 t/r do utylizacji/spalenia (wg. informacji prasowych). Spowoduje to nałożenie wielomilionowych kar za ewentualny brak recyklingu, zaś przy zachowaniu norm UE, ponoszenie dodatkowych kosztów przez miasto za opłacanie utylizacji 70% strumienia odpadów przez 25 lat. Łatwo wyliczyć olbrzymie

koszty z tego powodu i należy zadać pytanie, czy Radni Miasta Gdańska są tego świadomi i czy zapoznali się z umową PPP?

Następny punkt to pytanie: czy partner prywatny jest potrzebny w sytuacji, gdy dofinansowanie pokrywa (prawie) w całości koszt budowy: 271 mln zł dotacja z UE i pożyczka 300 mln zł z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, bezprocentowa, częściowo umarżona (30-40%)?

Należałoby zapytać o ciepłociąg do budowanej spalarni, a co za tym idzie niespełnienie warunków przyznania dotacji tj. brak dostawy ciepła dla mieszkańców Gdańska (zgodnie z decyzją KE 444 TJ/rok), nieosiągnięcie efektu ekologicznego, problemy z uzyskaniem pozwolenia zintegrowanego.

Szereg miast w Polsce wybudowało podobne obiekty bez potrzeby zawierania spółek typu PPP. W Gdańsku partner prywatny będzie przez 25 lat czerpał zyski niewiele wnosząc do projektu.

Są to pytania, na które mieszkańcy powinni otrzymać odpowiedź, bo jak dotąd podnosi się głównie sprawy odorów etc., zaś zasadnicze kwestie ekonomiczne są pomijane.

UE zaprzestała dofinansowywania budowy nowych spalarni odpadów komunalnych stawiając na Gospodarkę o Obiegu Zamkniętym - GOZ.

Rozwijane są technologie zaawansowanej gazyfikacji odpadów, w tym z zastosowaniem plazmy. Według opinii dra Bruce Welt, Prof. University of Florida: „Wobec fiaska dotychczasowych metod kolekcji, recyklingu i utylizacji odpadów pozostaje tylko gazyfikacja plazmowa pozostawiająca 2-3% neutralnego szkliwa (vide rys.1) i emitująca kilkadziesiąt razy mniej szkodliwych substancji do atmosfery”.

Spalarnia emituje ca. 10% wsadu i pozostawia ca. 30% toksycznego żużli. Ponadto badania najnowocześniejszej spalarni odpadów komunalnych w Europie wykazały przy badaniach w dłuższym okresie czasu przekroczenia rzędu 460-1290 razy większe niż według norm

EU przewidujących 6-8 godz. dwa razy do roku co stanowi zaledwie 0.2% czasu pracy spalarni (vide: „Ukryte Emisje” - Raport z Holandii z 28.11.2018, Toxico Watch, tłumaczenie: strona TNZ z Oświęcimia).

Kalifornia planuje oddanie do eksploatacji do 2025 r. ca. 1,5 mln pojazdów napędzanych wodorem, pozyskiwanym m.in. w procesie gazyfikacji plazmowej plastiku i innych frakcji energetycznych odpadów.

Te i inne pytania zostały skierowane do odpowiednich instytucji przez Komitet Społeczny przy Własnościowej Sp. Mieszkaniowej „Jasień” w Gdańsku i należy mieć nadzieję, że zostaną należycie potraktowane i wyjaśnione.

Zeszkłony, szkłopodobny, obojętny odpad

Diagram 32: Vitrified, glass-like, inert slag

Rys. 1.